

gode, som de vare tidligere, og man har givet Socialdemokratiet Skyld for dette. Det skal være denne saakaldte samfundsop- løsende Teori, som har bevirket en større Løshed i Arbejdsforholdene og større Upaalidelighed blandt Arbejderne. Den samme Mand, som jeg har omtalt, anfører et Eksempel, som peger i modsat Retning, nemlig den, at det er en gammel Skade og netop en Følge af den lange Arbejdstid, naar der findes Forhold Sted af den antydede Art. Han nævner, at for 20 Aar siden foreholdt en gammel Vokskarl, der var stattet som dygtig, fine Medtjenere og deriblandt ogsaa ham selv, den Mand, som jeg citerer, følgende Arbejds-moral: „Vi maa passe paa at arbejde jævnt hele Tiden, saa vi kunne være det bekendt; vi kunde naturligvis bestille det dobbelte omtrent, men saa vilde vi ødelægge os selv og have lige god Tak.“ Dette er passeret for 20 Aar siden, og det viser, at Staden er gammel, og at det ikke er paa sin Plads, naar man henviser til Socialdemokratiet. Som Aarsagen til, at der kan findes Sløshed blandt Arbejderne. Den samme Landmand siger fremdeles: „Det har meget at sige for det praktiske Landbrug, at det har dygtige og tilfredse Arbejdere i sin Tjeneste, men da det er rimeligt, at Dygtigheden og Tilfredsheden netop vil blive betinget af, at Arbejdstiden indskrænkes, saa bliver det vistnok nødvendigt at øverveje, hvorledes denne Indskrænkning kan foretages med mindst muligt Tab for Landbruget. Der er intet at haabe ad den Vej, at de, som have Raad dertil, skulde indskrænke Arbejdstiden for deres Arbejdere, medens de andre kunne blive ved paa den gamle Maade, thi dels gøre de det som Regel ikke, saa længe de kunne undgå det, og dels vilde de bedste og dygtigste Tjenestefolk og Arbejdere søge til de Steder, hvor den kortere Arbejdstid var indført, saa Stillingen vilde blive betydelig forværret for de Landbrugere, der formentlig ikke havde Raad til at indføre den kortere Arbejdstid. Jeg tror, at dette tydeligt peger hen paa Nødvendigheden af, at Reglen bliver ens for alle, og jeg mener, at naar der er saadanne Tanker oppe i selve Landbruget, er der god Grund til at undersøge Forholdene for at se, om man ikke skulde kunne komme frem ad den Vej, som her er antydet, saa at Arbejdstiden blev indskrænket.

Jeg skal her slutte mine Bemærkninger om Lovforslaget og anbefale det ærede Ting at fremme Sagen. Endnu vil jeg blot tilføje, hvad jeg ogsaa tillod mig at bemærke ved Forelæggelsen af Lovforslaget, at hvis det ærede Ting ikke ønsker at vedtage For-

slaget i den Skikkelse, hvori det her foreligger, men mener, at det bør gøres hderligere Undtagelser fra den Regel, som opstilles, saa vil jeg henstille, om dette maatte blive Genstand for nærmere Forhandling. I ethvert Tilfælde tror jeg, at der er Omraader, hvor det er nødvendigt, at man indskrænker Arbejdstiden, nemlig ved det sundhedsnedbrydende Arbejde, og ved det meget høj Grad anstrengende Arbejde. Hvad dette angaar, tror jeg, det er nødvendigt, at Lovgivningsmagten træder til og foretager en Indskrænkning af Arbejdstiden. Endvidere tror jeg, at der er Omraader, hvor det er muligt uden Skade for Konkurrence-dygtigheden at foretage en Forkortelse af Arbejdstiden. Jeg sluter herved til det kommunale Arbejde og til Statens Arbejde. I de allerfleste Tilfælde vil dette ganske sikkert kunne udføres paa Grundlag af 8 Timers Arbejdsdagen, uden at der vil ske nogen Skade derved, men tværtimod saaledes, at Samfundet faar dygtigere, kraftigere og bedre Arbejdere, end det har for Øjeblikket, og saaledes, at det undgaar en stor Del af de Udgifter, der nu ere en Følge af den lange Arbejdstid. Hermed skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til videre Fremme her i Tinget.

Indenrigsministeren (Ingwersen):

Det ærede Forslagsstiller bestæftigede sig særlig med den fri Konkurrence som Samfundsprincip og uledede alle Ulykker af dette Princip. For det første vil jeg da dertil sige, at fuldt gennemført som Princip her i Landet kan den fri Konkurrence ikke siges at være, men den har ganske sikkert haft ikke ringe Naaderum, det skal erkendes, og det har ført til noget, som er godt, og til noget, som er mindre godt. Den ærede Forslagsstiller gif meget vidt, naar han sagde, at den fri Konkurrence har frembragt saadanne Tilstande, at disse hvile paa en Slags Næveret, at de maa siges at være Anarki, og at de nuværende Folk, der lide under dem og skulle arbejde under dem, have det ringere end Slaverne i gamle Dage. Det accentuerede det ærede Medlem, og disse Udtalelser tager jeg Afstand fra. Jeg gør det, fordi jeg paa den anden Side maa erkende, at det, som det ærede Medlem begyndte med, det første, som det ærede Medlem sagde i sit Foredrag, lader sig høre. Det lader sig sige, og det kan i hvert Fald faa en vis Tilslutning. Naar det ærede Medlem sagde, at det er den fri Konkurrence i Samfundet, som har medført Tilstande, der i flere Retninger ere mindre heldige, og som vi maa bøde paa, er der noget